

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **Adalet Bakanı Akın Gürlek** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Ceylan AKÇA CUPOLO

Diyarbakır Milletvekili

Şırnak Rezuk Mezrası'nda 20 Ağustos 1992 tarihinde, resmi giyimli polisler tarafından gözaltına alınan ve bir daha kendisinden haber alınamayan Mehmet ERTAK da zorla kaybettirilenlerdendir. İHD'nin kayıp yakınlarıyla beraber basına yaptığı açıklamasına göre; "32 yaşındaki dört çocuk babası Mehmet ERTAK, ailesi ile Şırnak'a bağlı Rezuk Mezrası'nda yaşar. Ertak, Şırnak'taki kömür ocağında işçi olarak çalışmaktadır. Kardeşi dağa gittiği gerekçesiyle tüm aile yoğun baskı ve tehdit altındadır. Mehmet ERTAK 2 kez gözaltına alınır ve gözaltı sırasında ağır işkence görür. 20 Ağustos 1992 tarihinde aynı yerde çalışan üç akrabası Abdulmenaf KABUL, Süleyman ERTAK ve Yusuf ERTAK ile birlikte işten eve dönmek üzere yola çıkar. Bulundukları araç, bakımevi kontrol noktasında resmi giyimli polislerce durdurulur. Kimlik kontrolü sonrasında Mehmet ERTAK gözaltına alınarak Şırnak Emniyet Müdürlüğü'ne götürülür. Ertesi gün gözaltına alınan ve iki gün sonra serbest bırakılan Abdullah Ertuğrul adlı bir tanıdıkları Ertak ailesine gözaltındayken bir gün boyunca Mehmet ile aynı hücrede tutulduğunu anlatır. Üç kişi onu gözaltına alınırken gördüğüne, altı kişi de onu gözaltında işkencede gördüğüne tanıklık eder. Baba İsmail ERTAK savcılığa başvurur, Mehmet Ertak'ı gözaltında görenler savcılıkta tanıklık yapar. Bir sonuç alamayınca 10 Eylül 1992 tarihinde Baba İsmail ERTAK Valiliğe başvuru yapar. Vali Mustafa MALAY, gözaltında Mehmet ERTAK'ı gören bir tanığı sorgular, Jandarma ve polisten Mehmet ERTAK'ın gözaltında tutulup tutulmadığını sorar. Polis, Mehmet ERTAK'ın gözaltına alınmadığı cevabını verir. Olay, Şırnak Milletvekili Orhan DOĞAN aracılığıyla 27 Ekim 1992 tarihinde soru önergesiyle Meclis'e taşınır. Dönemin İçişleri Bakanı İsmet SEZGİN, soru önergesine verdiği cevapta Mehmet ERTAK'ın gözaltına alınmadığını belirtir. Ailenin yaptığı tüm başvurular sonuçsuz kalır. Mehmet ERTAK'ın gözaltına alındığı inkâr edilir. Şırnak Emniyet Müdürlüğü emrinde "sorgu elemanı" olarak çalışan Jitem personeli Murat İpek, 1997 yılında yaptığı itiraflarında; "Mehmet ERTAK"ı Şırnak Emniyet Müdürü Necati Altuntaş ve Terörle Mücadele Şubesi Müdürü Mehmet Kaplan'ın emriyle öldürüp gömdük' der. Yaptıkları tüm infazların dönemin OHAL Valisi Ünal Erkan'ın bilgisi dâhilinde gerçekleştiğini söyler. Yapılan tüm hukuki girişimlere ve jitem elemanının itiraflarına rağmen Mehmet Ertak'tan bir daha haber alınamaz. İç hukukta sonuç alınamayan dosya, Avukat Tahir Elçi tarafından 1 Ekim 1992 yılında Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne taşınır. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 9 Mayıs 2000 tarihinde Mehmet ERTAK'ın gözaltında kaybedilmesinden Hükümetin sorumlu olduğu ve buna Devlet yetkililerinin neden olduğu sonucuna vararak Türkiye'yi oy birliği ile mahkûm eder."

Bu bağlamda;

1. Önergede bahsedilen ve zorla kaybettirilenlerin akıbeti ne olmuştur? Cenaze ve/veya mezar yerleri nerededir?
2. Bu olaydaki failer/azmettiriciler/devletle ilişkili paramiliter odaklar açığa çıkarılmış, yargılanmış ve cezalandırılmış mıdır?
3. Kişinin akıbeti ortaya çıkıncaya kadar hukuken kesintisiz bir biçimde işlenmeye devam eden bir suçta, hangi kanun maddesi zamanaşımından bahsederek faili korurken, geride kalanların ömür boyu sürecek adalet arayışına bir son tarih koyabilir?
4. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin (AİHM) *yaşam hakkı ihlali, etkin soruşturma yürütmemek ve işkence yapmak* suçlarından oybirliğiyle Türkiye'yi mahkûm ettiği dosyalar, söz konusu kararların ardından neden yeniden açılmamış, failerin/azmettiricilerin/devletle ilişkili paramiliter odakların cezalandırılması için neden somut adımlar atılmamıştır?
5. Kamuoyunda politik faili meçhul dosyalarını da etkin biçimde soruşturması, uluslararası hukuka ve vicdanlara aykırı olarak zamanaşımı gerekçesiyle kapatılan dosyaları yeniden açması umulan Faili Meçhul Suçları Araştırma Daire Başkanlığının yanına faili belli olan suçlar için de Gözaltında Zorla Kaybetme Suçları Araştırma Dairesi kuracak mısınız?